

Διδαχὴ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
Δελφών & Μισούλη | Τ.2310 828 989 | www.inmetamorfoseos.gr

ΕΤΟΣ 4^ο | 18 Φεβρουαρίου 2024 | Αρ. Φύλλου 165

Η ΕΝΘΑΔΕ ΠΑΡΟΙΚΙΑ

*Ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης, πάσης πόλεως και χώρας
καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.*

*Γι' αὐτὴν ἐδῶ την πόλην, για κάθε πόλη και για κάθε
χωριό και για τους πιστούς που κατοικούν σ' αυτές,
ας παρακαλέσουμε τον Κύριο.*

Η Εκκλησία είναι μια πορεία ἐδῶ στην γη με τέρμα τον ουρανό. Αυτό θέλει να πει πῶς η Εκκλησία είναι κι ἐδῶ στην γη και στον ουρανό. Η δέηση λοιπόν «Ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης...» είναι για την ἐδῶ Εκκλησία, που βρίσκεται σε κάθε πόλη και χωριό. Είναι μια δέηση, που γίνεται ὄχι μόνο για τα πρόσωπα, ἀλλὰ και για τα πράγματα. Γιατί η Εκκλησία είναι βέβαια οι ἄνθρωποι, τα πρόσωπα, ἀλλὰ τα πρόσωπα ἐδῶ στην γη είναι δεμένα με τα πράγματα. Κάθε ἄνθρωπος ἔχει τον τόπο του, και η Εκκλησία ἔχει κι ἐκείνη τον τόπο της, που είναι «πᾶσα πόλις και χώρα». Παντού που γίνεται η θεία Λειτουργία είναι η Εκκλησία. η ενορία είναι ἀρχαιότατος θεσμός της Εκκλησίας, με πνευματικό κέντρο τον ενοριακό ναό, ὅπου «ἐξ ὀνόματος» του ἐπισκόπου ἀπὸ τον κανονικό ιερέα τελείται η θεία Λειτουργία. Η ενορία είναι η Εκκλησία.

Στις Διαταγές των Αποστόλων, για τις οποίες είπαμε, υπάρχει η ίδια δέσση με αυτές τις λέξεις: «Υπέρ τῆς ἐνθάδε παροικίας δεηθῶμεν, ὅπως καταξιώσῃ ἡμᾶς ὁ τῶν ὅλων Κύριος ἀνευδότως τὴν ἐπουράνιον αὐτοῦ ἐλπίδα μεταδιώκειν καὶ ἀδιάλειπτον αὐτῷ τῆς δεήσεως ἀποδιδόναι τὴν ὀφειλὴν». Για την εδώ αγία κοινότητα ας παρακαλέσουμε να μας αξιώσῃ ὁ Κύριος τῶν ὅλων με επιμονή να ζητούμε την ἐπουράνια σ' αὐτόν ἐλπίδα καὶ ἀδιάλειπτα να ἐξοφλοῦμε σ' αὐτόν το χρέος τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ευχαριστίας. Αὐτή η δέσση μας δίνει τὴν ἀληθινὴν διάστασι τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ἐκκλησία δεν εἶναι ἀπὸ τῆ γῆ, μα εἶναι στὴ γῆ καὶ πορεύεται γιὰ τὸν οὐρανό. Ἡ ἐλπίδα τῶν χριστιανῶν, που βρίσκονται ἐδῶ στὴ γῆ κι ἀγωνίζονται τὸν καλὸ ἀγῶνα, εἶναι ἐλπίδα «ἀποκειμένη ἐν οὐρανοῖς». Ἡ «ἐνθάδε παροικία» εἶναι ἡ ἐδῶ προσωρινὴ διαμονὴ τῶν χριστιανῶν, ἡ ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα ἢ, ὅπως τώρα λέμε, ἡ ἐνορία. Ὅχι ἓνα κομμάτι τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ὅλη ἡ Ἐκκλησία, ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὁ Χριστὸς δεν μερίζεται, ἀλλὰ εἶναι ὅλος σε ὅλα τὰ μέρη.

Ἡ γῆ, ὁ τόπος, ἡ πόλις καὶ ἡ χώρα δεν εἶναι ξένος χώρος γιὰ τὴν Ἐκκλησία. Εἶναι ὁ κόσμος, μέσα στον οὗτοῦ βρίσκεται ἡ Ἐκκλησία, που ἀγιάζεται ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία καὶ πορεύεται μαζί με τὴν Ἐκκλησία, γιὰ να περάσει ἀπὸ τὴν φθορὰ καὶ τὸ θάνατο στὴν ἀφθαρσία καὶ τὴν ζωὴ. Ἐδῶ πρέπει να θυμηθοῦμε τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου στὴν πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολή, ὅτι «καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ». Ἡ υλικὴ κτίσις, που υποτάχθηκε στὴ ματαιότητα ἐξαιτίας τῆς παρακοῆς τῶν πρωτοπλάστων, καὶ μέχρι σήμερα στενάζει καὶ πονάει μαζί με τὸν ἄνθρωπο, περμιένει με λαχτάρια καὶ ἐλπίζει να ἐλευθερωθεῖ ἀπὸ τὴν δουλεία τῆς στὴν φθορὰ, γιὰ να μπει κι αὐτὴ στὴν ἐνδοξὴ ἐλευθερία τῶν παιδιῶν τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας στὸν κόσμο καὶ ἡ διακονία τῆς στὸ μυστήριό τῆς σωτηρίας. Ἡ Ἐκκλησία πορεύεται. «Ἄς φέρουμε στα μάτια μας τὴν εἰκόνα τοῦ Ἰησοῦ Χρι-

στού, όταν πορεύεται κι ανεβαίνει με τους μαθητές του στα Ιεροσόλυμα. Είναι η πορεία της Εκκλησίας στην Ιστορία, που οδηγεί τον κόσμο, τους ανθρώπους και την κτίση, στην ανάσταση. Κάθε θεία Λειτουργία είναι ένα βήμα, που δεν μας φέρνει απλώς πιο κοντά, αλλά μας βάζει μέσα στο φως και την χαρά της ανάστασης. Και τοπικά και χρονικά στην θεία Λειτουργία δεν υπάρχει απόσταση. Την Εκκλησία στην θεία Λειτουργία «*οὐ χρόνος διέστηκεν οὐ τόπος*», ούτε ο χρόνος ούτε ο τόπος την χωρίζει. Κάθε φορά που σε κάποιον τόπο και σε κάποια ώρα τελείται η θεία Λειτουργία, όλη η Εκκλησία είναι εκεί· η γη γίνεται ουρανός, κι όλος ο χρόνος, ο περασμένος και ο μέλλον, γίνεται ένα παρόν.

Οι δεήσεις της Εκκλησίας αγκαλιάζουν όλο τον κόσμο, που έχει λάβει την ευλογία του Θεού. Χωρίς να ξεχωρίζει τον εαυτό της από τον κόσμο, η Εκκλησία ζει μέσα στον κόσμο και τελεί το μυστήριο της ζωής, που είναι η θεία Λειτουργία. Προσεύχεται για όλους, αλλά λειτουργεί μόνο για τους πιστούς κι αυτούς μόνο καλεί για να κοινωνήσουν. Είναι εντολή του Χριστού, και οι οικονόμοι των μυστηρίων του Θεού δεν έχουμε δικαίωμα να πετάμε τα άγια στο δρόμο. «*Υπέρ τῆς πόλεως ταύτης...*» δέεται η Εκκλησία· για κάθε πόλη και γι' αυτήν εδώ τώρα που γίνεται η θεία Λειτουργία. Και σκέφτεται κανείς τι είναι αυτή η πόλη κάθε φορά και μάλιστα στον καιρό μας. Άλλαξε τόσο πολύ η μορφή της πόλης, που δεν μπορούμε πια να ξέρουμε πόσοι και ποιοι κατοικούμε σ' έναν τόπο. Μέσα στο ναό σε κάθε σύναξη λίγοι είμαστε οι γνωστοί· οι περισσότεροι είμαστε άγνωστοι και άσχετοι. Σ' ένα αρχαίο κείμενο διαβάζουμε για τον ιερέα· «*ἐξ ὀνόματος πάντας ζητεί*», ότι δηλαδή ο ιερέας πρέπει σε κάθε σύναξη ονομαστικά να ξέρη ποιοι λείπουν. Άλλα τώρα είναι αδύνατο να ξέρουμε ποιοι κατοικούν στην πόλη και στην ενορία.

Ούτε τι πιστεύουν ούτε πώς ζουν ούτε τι κάνουν οι άνθρωποι σε μια σύγχρονη πόλη μπορούμε να ξέρουμε. Αλλά, ξεχωρίζοντας τους «*πίστει οἰκοῦντας ἐν αὐτῇ*», η Εκκλησία προσεύχεται για όλους, για να φυλάξει ο Θεός μαζί με τους

λίγους και τους πολλούς, και μαζί με τους δικαίους και για χάρη των δικαίων και τους ασεβείς. Πολλά και μεγάλα προβλήματα γεννιούνται στο ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας, γιατί δεν μπορούμε πια να ξέρουμε σε μια σύγχρονη πόλη πόσοι και ποιοι είναι οι χριστιανοί, εκείνοι που θέλουν και περιμένουν να μπει ο ιερέας στο σπίτι τους. Αβασάνιστα λέγεται ότι ο ιερέας πρέπει να μπαίνει παντού *«ζητῆσαι καὶ σῶσαι τό ἀπολωλός»*, αλλ' αυτό ούτε δυνατό είναι ούτε σωστό ούτε θεμιτό. Ο ιερέας δεν μπορεί να μπαίνει όπου δεν ξέρει που μπαίνει.

Η θεία Ευχαριστία είναι μυστήριο ενότητας και αγάπης. Ενώνει και συνδέει τους ανθρώπους κάθε καιρού και κάθε τόπου. Ενώνει τους ανθρώπους και με τα πράγματα με τον τόπο τους, την πόλη και το χωριό τους. Αυτό που λέμε γενέτειρα το ζούμε στη θεία Λειτουργία, όταν ακούμε τις ιερές δεήσεις, που μας προάγουν στον ουρανό, αλλά μας θυμίζουν πώς είμαστε κι εδώ στη γη. Στον ουρανό μας περιμένει ένας κόσμος, *«ὃν ὀφθαλμός οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε»*. Μα κι εδώ στη γη είναι ένας κόσμος, που τον έφτιαξε ο Θεός και μας έβαλε σ' αυτόν *«εργάζεσθαι αὐτόν καὶ φυλάσσειν»* να τον εργαζόμαστε, να τον φυλάμε και να τον αγαπάμε. Ο βίος μας εδώ στη γη είναι η αρχή της ζωής μας στον ουρανό. Ο δρόμος της σωτηρίας περνάει μέσ' από τούτο τον κόσμο· από τη γη, που μας γεννάει και μας σπκώνει και μας τρέφει, κι όταν θα πεθάνουμε δέχεται και φυλάει τα σώματά μας μέχρι την ήμερα της κοινής αναστάσεως. Αξίζει να θυμηθούμε εδώ τα λόγια του αγίου Χρυσοστόμου· Η γη *«αὕτη καὶ μήτηρ καὶ τροφός ἡμῖν γεγένηται, καὶ ἐξ αὐτῆς καὶ τρεφόμεθα, καὶ πάντων τῶν ἄλλων ἀπολαύομεν, καὶ πρὸς αὐτὴν πάλιν ἐπάνιμεν.. .»* αυτή η γη είναι που μας γεννάει και μας τρέφει και μας δίνει κάθε άλλη απόλαυση κι αυτή είναι στην οποία ξαναγυρίζουμε. Η γη είναι η *«ἐνθάδε παροικία»* μας, για την οποία παρακαλούμε σε κάθε θεία Λειτουργία. *«Ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης, πάσης πόλεως καὶ χώρας καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς...»*. Αμήν.